

Koło Naukowe Politologów
Akademii Pedagogicznej
w Krakowie

Monitoring finansowania kampanii wyborczej kandydatów na burmistrza Nowego Targu

raport wstępny

1. Wstęp

1.1 Założenia projektu

W przepisach regulujących zasady prowadzenia kampanii wyborczej zawarta jest zasada jawności finansowania kampanii wyborczej. Daje ona wyborcom pełne prawo do informacji o tym, kto i na jakich zasadach finansuje politykę. Przepisy dają równe prawa wszystkim kandydatom w walce wyborczej ale również mają zabezpieczyć interes społeczności przed nieuczciwymi praktykami, które mogą być skutkiem podjętych przez polityków zobowiązań na rzecz wąskich grup interesu. Prowadzony przez organizacje pozarządowe monitoring stanowi uzupełnienie kontroli przestrzegania prawa sprawowanej przez PKW oraz media.

Monitoring finansowania samorządowej kampanii wyborczej prowadzony jest w Nowym Targu przez **Koło Naukowe Politologów Akademii Pedagogicznej w Krakowie** w ramach ogólnopolskiego projektu, koordynowanego przez Program Przeciw Korupcji Fundacji im. Stefana Batorego. Projekt ma na celu poddanie społecznej kontroli źródeł finansowania oraz sposobu wydatkowania środków przez komitety wyborcze wystawiające kandydatów na wójtów/ burmistrzów/ prezydentów w obecnych wyborach samorządowych.

W projekcie uczestniczy kilkanaście lokalnych, niezaangażowanych politycznie organizacji pozarządowych i studenckich kół naukowych. Wykorzystują zasadę jawności finansowania kampanii, prowadzą działania dostępne dla każdego wyborcy ale w sposób usystematyzowany i skoordynowany. Program Przeciw Korupcji Fundacji im. Stefana Batorego zapewnił uczestnikom projektu bezpłatne szkolenie przygotowujące organizacje do prowadzenia akcji monitoringu lokalnej kampanii samorządowej, opracowania raportu podsumowującego wyniki obserwacji i przedstawienia go opinii publicznej. Fundacja zapewniła również bieżącą pomoc merytoryczną, promocję programu w mediach, funkcjonowanie strony www.samorzad2006.org.pl i listy dyskusyjnej.

1.2 Podjęte działania

Koło Naukowe Politologów będąc jedną z kilkunastu niezaangażowanych politycznie organizacji uczestniczących w monitoringu, prowadzi działania w Nowym Targu oraz w Krakowie. Uczestnicy korzystali z pomocy osób nie związanych z Kołem, które przekazywały informacje z terenu miasta, gromadziły prasę, monitorowały internet, zbierały ulotki. Przez cały okres trwania akcji korzystaliśmy ze wsparcia merytorycznego Fundacji, a wymiana informacji pomiędzy poszczególnymi organizacjami uczestniczącymi w projekcie spowodowała uwrażliwienie na zjawiska występujące również w innych miastach i gminach naszego kraju.

W ramach projektu jego uczestnicy:

- przeprowadzili wywiady z pełnomocnikami finansowymi komitetów wyborczych,
- uczestniczyli w spotkaniach wyborczych (impresach) kandydatów na burmistrzów, dokonując obserwacji dot. związanych z nimi kosztów,
- monitorowali pojawiające się billboardy, ulotki i inne materiały wyborcze,
- korzystali z dostępnych informacji prasowych, telewizyjnych, internetowych.

Wstępny raport z monitoringu analizuje przede wszystkim wybrane wydatki komitetów wyborczych, przypadki naruszenia i obchodzenia prawa, przypadki wykorzystania środków i funkcji publicznych do prowadzenia kampanii wyborczych. Kolejnym etapem monitoringu będzie analiza złożonych do Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdań finansowych komitetów wyborczych oraz sprawdzenie, czy są w nich ujęte wszystkie wydatki na działania, które zostały odnotowane przez zespoły w trakcie kampanii wyborczej.

2. Zauważone nieprawidłowości

Zasady prowadzenia i finansowania kampanii wyborczej regulują przede wszystkim:

- ustawa z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw zwana dalej „Ordynacją wyborczą”;
- ustawa z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta,
- ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie sprawozdań finansowych o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetów wyborczych uczestniczących w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. Nr 134 , poz. 1127);
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie sprawozdań finansowych komitetów wyborczych o źródłach pozyskania funduszy oraz poniesionych wydatkach na cele wyborcze związane z wyborami wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (Dz. U. Nr 134, poz. 1128);
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie zasad rachunkowości komitetów wyborczych (Dz. U. Nr 134, poz. 1126).

Monitoringiem objęto aktywność wszystkich kandydatów ubiegających się o fotel burmistrza tj.:

- Stanisława Adamowskiego, zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej,
- Marka Fryźlewicza, zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Podhalańska Wspólnota Samorządowa,
- Mariusza Jelonka, zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość
- Andrzeja Rajskiego, zgłoszonego przez Komitet Wyborczy Wyborców Ruch Obywatelski Nowotarżanie.

Monitoring miał pokazać, między innymi jak regulacje prawne są stosowane w praktyce, czy są łamane i w jaki sposób. Stwierdzono, że w trakcie kampanii wyborczej w Nowym Targu prawdopodobnie miały miejsce **następujące naruszenia:**

- rozpoczęcie kampanii wyborczej przed oficjalnym zarejestrowaniem komitetu wyborczego,
- przekazanie środków finansowych na cele inne niż związane z wyborami,
- wykorzystywanie środków publicznych na potrzeby kampanii wyborczej,
- brak oznaczenia materiałów wyborczych,

2.1 Rozpoczęcie kampanii wyborczej przed oficjalnym zarejestrowaniem komitetu wyborczego

Komitety wyborcze mogą podejmować czynności wyborcze od dnia wydania przez Państwową Komisję Wyborczą postanowienia o zarejestrowaniu komitetu wyborczego. W związku z obowiązkiem gromadzenia środków finansowych komitetu na rachunku bankowym, pozyskiwanie środków finansowych (a także prowadzenie kampanii) w praktyce jest możliwe dopiero od dnia otwarcia rachunku bankowego przez komitet. Finansowanie kampanii wyborczej po zarejestrowaniu komitetu jest warunkiem koniecznym, aby wpływy i wydatki były ewidencjonowane oraz wykazywane w sprawozdaniach przedkładanych Państwowej Komisji wyborczej.

Kampania wyborcza danego kandydata może być prowadzona na zasadzie wyłączności tylko przez komitet wyborczy, który go zgłosił. Oznacza to, że w okresie kampanii wyborczej wszelkie czynności związane z pozyskiwaniem środków finansowych, dokonywaniem wydatków na organizowanie spotkań przedwyborczych i promocją poszczególnych kandydatów w formie plakatów, ulotek itd. mogą być prowadzone tylko przez komitety wyborcze. Nie mogą takich działań prowadzić sami kandydaci, a także partie polityczne, stowarzyszenia i inne organizacje, których członkiem jest dany kandydat lub jest przez te podmioty popierany.

Wprawdzie w opinii PKW akcje tzw. promocji partii lub stowarzyszeń nie zostały uznane za przedwczesne rozpoczęcie kampanii, jednak w odczuciu społecznym nasilone akcje promocyjne w okresie przedwyborczym stanowiły element kampanii wyborczej. Podobne sytuacje miały miejsce w całym kraju, a w naszym mieście przykładem rozpoczęcia kampanii wyborczej przed dopuszczonym terminem były działania związane z promocją Andrzeja Rajskiego.

KWW Nowotarżanie, z którego startował Andrzej Rajski, został zarejestrowany 21 września 2006 r. i dopiero od tego dnia Komitet mógł prowadzić działania wyborcze.

Za pierwsze działanie promujące tego kandydata można uznać **artykuł** w Gazecie Krakowskiej z dnia 28 kwietnia 2006 r. pt. „Mam inną wizję miasta”. Jest to rozmowa „...z *Andrzejem Rajskim* pierwszym kandydatem na burmistrza Nowego Targu”, która zawiera prezentację kandydata oraz jego wizję przyszłości.

Zdjęcie nr 1. Baner rozwieszony w czasie Jarmarku Podhalańskiego – sierpień 2006r.

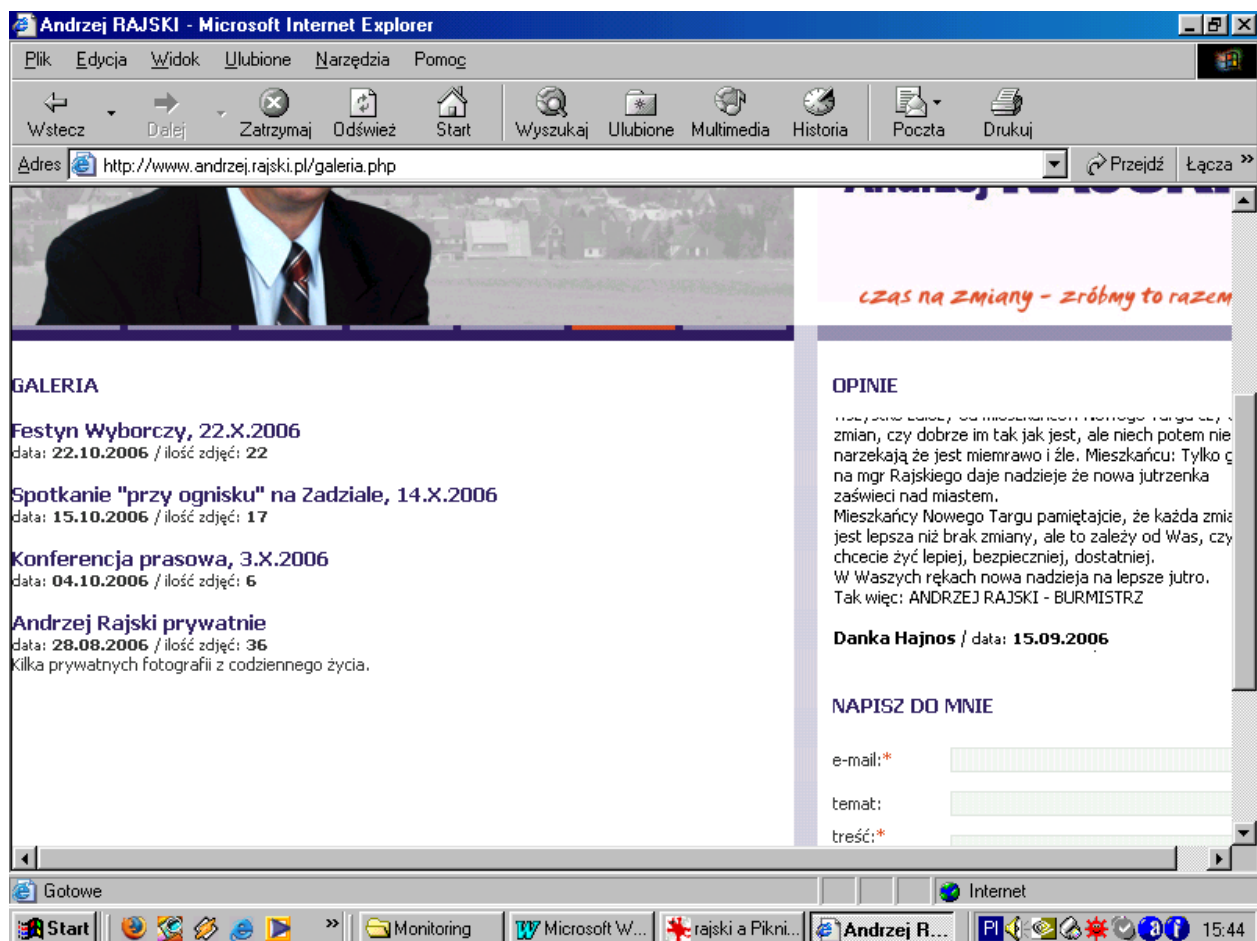

Zdjęcie nr 2. Piknik wyborczy w dniu 22.10.2006r

Kolejnym działaniem promocyjnym kandydata było umieszczenie w trakcie Jarmarku Podhalańskiego na jednym z balkonów w nowotarżskim rynku **banera** z wizerunkiem Andrzeja Rajskiego, podpisem „*Andrzej Rajski Nowotarżanin*” oraz logo KWW RO Nowotarżanie (zdjęcie nr 1). Taki sam baner został wykorzystany do promocji kandydata podczas pikniku wyborczego (zdjęcie nr 2).

W związku z wcześniejszą prezentacją „pierwszego kandydata na burmistrza Nowego Targu” w Gazecie Krakowskiej oraz wykorzystanym logo komitetu wyborczego nie można uznać tego działania wyłącznie w charakterze promocji osoby prywatnej.

Innym przejawem falstartu wyborczego może być **przedwczesne uruchomienie strony internetowej www.andrzejrajski.pl**. Pierwsze publikowane tam wiadomości oznaczono datą publikacji 28 sierpnia 2006 r. „Andrzej Rajski prywatnie”, kolejne dwie datowane na 16 września 2006 r. i są to opinie wyraźnie nawiązujące do wyborów: „*W obecnym czasie nie ma lepszej osoby na powalenie starych układow, a jeżeli chcemy by Nowy Targ zaczął błyszczeć na nowo jako stolica Podhala to w Nim nadzieja ... Teraz albo nigdy, ale to wszystko zależy od mieszkańców Nowego Targu czy chca zmian, czy dobrze im tak jak jest, ... Mieszkańcu: Tylko głos na mgr Rajskiego daje nadzieje że nowa jutrzienka zaświeci nad miastem.... W waszych rękach nowa nadzieja na lepsze jutro. Tak więc: ANDRZEJ RAJSKI -burmistrz*”.

Zdjęcie nr 3. Strona www Andrzeja Rajskiego

2.2 Przekazanie środków finansowych na cele inne niż związane z wyborami

W dniu 22 października 2006 r. KWW Ruch Obywatelski Nowotarżanie zorganizował piknik wyborczy, na którym zaprezentowano kandydatów na radnych, kandydata na burmistrza oraz jego plany na przyszłość. Piknik połączono z konkursem plastycznym dla dzieci „Nowy Targ moje miasto”. Obecne na pikniku dzieci malowały rysunki, które w przerwie między kolejnymi prezentacjami były **licytowane**. Dochód z licytacji przeznaczono dla jednego z nowotarskich stowarzyszeń na działalność charytatywną – opieką nad niepełnosprawnymi dziećmi. W licytacji udział brali głównie kandydaci do rady oraz kandydat na burmistrza.

Zdjęcie nr 4 Licytacja podczas festynu.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 Ordynacji wyborczej Komitet wyborczy może wydatkować środki finansowe jedynie na cele związane z wyborami. W związku z tym przepisem PKW w wyjaśnieniach z dnia 13 września 2006r dotyczących finansowania kampanii wyborczej pisze, że „komitet nie może przekazywać środków na cele charytatywne oraz inne cele społecznie użyteczne. Wydatków takich nie mogą też dokonywać samodzielnie kandydaci na radnych oraz kandydaci na wójtów (burmistrzów, prezydentów miast)”. Według interpretacji PKW kandydat może co prawda dokonać wpłaty na konto organizacji charytatywnej, może też przyjść na aukcję charytatywną i licytować, ale tylko jako osoba prywatna. Natomiast zakazane są wpłaty dla organizacji dokonywane przez kandydatów w celach wyborczych (np. wzbudzenie sympatii, uznania), a więc nie powinno mieć miejsca łączenie aukcji charytatywnej ze spotkaniem wyborczym organizowanym przez Komitet Wyborczy.

2.3 Wykorzystywanie środków publicznych na potrzeby kampanii wyborczej

Kandydowanie w wyborach urzędującego wójta, burmistrza czy prezydenta miasta stawia go zawsze w uprzywilejowanej sytuacji. Opisywane przez prasę i obserwowane przez naszą grupę

monitorującą decyzje wielu włodarzy miast służąc co prawda interesowi publicznemu, wydawały się być jednocześnie elementem kampanii wyborczej. Zjawiskiem powszechnym jest nadzwyczajna aktywność starających się o reelekcję burmistrzów (wójtów, prezydentów) w uroczystościach okolicznościowych oraz wydarzeniach lokalnych. W Nowym Targu były to np. Dzień Nauczyciela, uroczystość OSP, finał konkursu literackiego, promocja książki, zmiany kadrowe w Policji, uruchomienie nowego ujęcia wody. O wszystkich tych spotkaniach obszernie informowała mieszkańców lokalna telewizja. Nadrzędnym problemem wydaje się być w tym wypadku **nie wzięcie urlopu na czas kampanii** wyborczej i nie skorzystanie z możliwości delegowania pracy zastępcom. Chociaż są oczywiście sytuacje wyjątkowe jak w przypadku obchodów jubileuszu 50-lecia nowotarskiego koła Związku Niewidomych gdzie nieobecność urzędującego burmistrza mogła by być uznana za nietakt.

Deklarowane **rozdzielenie kampanii od sprawowania urzędu** było niemożliwe. Po pierwsze oczywiste jest, że czas pracy osoby pełniącej obowiązki burmistrza jest nienormowany. Powstało wiele sytuacji, gdzie czasem trudno było rozróżnić czy Marek Fryźlewicz występuje jako urzędujący burmistrz czy kandydat. Jak widać problem ten miał także kandydat, który na stronie internetowej traktującej o wyborach umieszczał informacje dot. jego aktywności jako kandydata i jako burmistrza.

Występuje również duże prawdopodobieństwo **wykorzystania lokalnej telewizji NTVK do promocji kandydata**, w której 80% udziałów należy do miasta. Telewizja ta emituje w każdą środę (powtarzany w piątki) godzinny program „Przegląd Tygodniowy”.

W kilku analizowanych wydaniach Przeglądu Tygodniowego¹ obecność burmistrza jest wyraźna – licznie relacjonowane są wydarzenia z udziałem burmistrza:

- w dniu 11 października 2006 r. na 9 tematów w 6 materiałach Burmistrz był widoczny (nie zawsze zabierał głos), jeden z tematów poświęcono konferencji prasowej kontrkandydata, jeden poświęcono spędzaniu owiec z wypasu, jedna informacja była zapowiedzią.
- w kolejnym wydaniu Burmistrz był obecny jedynie w sześciu na jedenaście tematów, za to jeden z materiałów to obszerna rozmowa Burmistrza z nowymi zastępcami komendanta Powiatowego Policji.
- w kolejnym wydaniu natomiast brakowało relacji, z festynu wyborczego w dniu 22 października zorganizowanego przez KWW RO Nowotarżanie – a była to najliczniejsza tego typu impreza wyborcza.
- w programach wyemitowanych już po wyborach (np. 22 listopada) obecność burmistrza w kolejnych relacjach jest zdecydowanie mniejsza, prawie niezauważalna.

Należy zauważyć, iż w żadnym z tych programów nie było pośredniej ani bezpośredniej agitacji na rzecz kandydata lecz raczej budowa wizerunku oraz przedstawienie dokonanych ustępujących władz.

Prawdopodobieństwo wykorzystania środków publicznych przez urzędującego burmistrza występuje w związku z jego **wyjazdem służbowym samochodem** na rozprawę sądową do Nowego Sącza, gdzie występował w charakterze pozwanego przez kontrkandydata, który domagał się „zakazu

---

¹ Nie wszystkie wydania były analizowane, Koło Naukowe Politologów zwróciło się do NTVK z prośbą o udostępnienie nagrań z okresu 04.10 – 15.11 2006r.

rozpowszechniania nieprawidłowych informacji i nakazu ich sprostowania”. Rozprawa odbywała się w trybie przewidzianym ordynacją wyborczą. Z przejazdu samochodem służbowym skorzystali jeszcze z-ca burmistrza oraz kierownik jednego z referatów, którzy towarzyszyli burmistrzowi w sądzie. Sprawą zainteresowała się prasa.

Z opublikowanych 4 listopada na łamach Gazety Krakowskiej Na Podhalu wyjaśnięć wynika, iż ww. grupa osób skorzystała z wyjazdu służbowego innych urzędników, którzy udali się w tym dniu do Nowego Sącza w celach służbowych. Ponieważ informacja prasowa nie wszystko wyjaśnia, przesłano do burmistrza prośbę o wyjaśnienie tej sprawy.

Rozprawa sądowa była konsekwencją działań radnego, który na ostatniej sesji złożył interpelację w sprawie nieprawidłowości w funkcjonowaniu garbarni Andrzeja Rajskiego. Jej efektem były liczne publikacje a także **działania podległych burmistrzowi służb**. Ze względu na brak pełnej informacji na temat faktów związanych z tymi działaniami oraz znacznego skomplikowania sprawy obiektywne przedstawienie roli kandydatów przekracza możliwości monitoringu- sprawą zajmuje się prokuratura. W niniejszym raporcie jedynie sygnalizujemy, iż takie zdarzenia miały miejsce.

2.4 Brak oznaczenia materiałów wyborczych

Zgodnie z ordynacją wyborczą materiały wyborcze powinny zawierać wyraźne oznaczenie, od kogo pochodzą (art. 70 ust. 1). Według stanowiska PKW z dnia 1 sierpnia 2005r „*wylącznie na prowadzenie kampanii posiadają właściwe dla danych wyborów komitety wyborcze. Oznacza to, że każdy materiał wyborczy, niezależnie od formy, sposobu i miejsca prezentacji, musi być oznaczony nazwą komitetu wyborczego, utworzonego w celu udziału w danych wyborach. Niedopuszczalne jest więc, jak się zdarza, umieszczanie na materiale wyborczym (ogłoszeniu prasowym, plakacie, bilbordzie, itp.) jedynie np. nazwy partii politycznej promującej danego kandydata*”.

KW PWS

Brak oznaczeń na bilbordach, plakatach większego formatu, oraz ulotkach. Prawidłowo oznaczone były tylko plakaty mniejszego formatu (zdecydowana mniejszość). Plakaty z prawidłowym oznaczeniem pojawiły się pod koniec kampanii jednak do końca rozprowadzane były również te bez oznaczeń. Strona internetowa kandydata zawiera prawidłowe oznaczenie -jednak 04 listopada takiego oznaczenia jeszcze nie było. Ogłoszenie w Dzienniku Polskim z dnia 27 października nie było podpisane przez kogoś jest finansowane. W ogłoszeniu w Tygodniku Podhalańskim z dnia 9 listopada 2006 jest wskazanie KW PWS jako podmiotu finansującego.

KWW Ruch Obywatelski Nowotarżanie

Brak oznaczenia na plakatach i ulotkach, na bilbordach umieszczono pełne oznaczenie komitetu wyborczego. Brak oznaczenia na stronie internetowej.

KW PIS

Za wyjątkiem strony internetowej wszystkie materiały były właściwie oznaczone.

KW Samoobrona RP

Nie stwierdzono materiałów reklamowych.

Informacje, komunikaty, apele i hasła wyborcze, ogłaszane **w prasie drukowanej lub telewizji bądź radiu** muszą zawierać wskazanie, przez kogo są opłacane i od kogo pochodzą. Za umieszczenie takiego wskazania odpowiada redaktor. Jak wynika z analizy ogłoszeń prasowych z obowiązku tego redaktorzy raczej się nie wywiązywali. Najwięcej ogłoszeń ze wskazaniem źródeł finansowania zamieszczono w Tygodniku Podhalańskim i to dopiero w wydaniach od numer 44. z 2 listopada- tego samego, w którym ukazała się informacja o monitoringu. Ogłoszenia wyborcze opublikowane w lokalnych dodatkach do Gazety Krakowskiej oraz Dziennika Polskiego nie posiadały prawidłowego opisu.

Należy zauważyć iż niedopełnienie obowiązku oznaczenia materiałów wyborczych stanowi wykroczenie określone w art. 199b Ordynacji wyborczej. Brak prawidłowego oznaczenia na materiałach może oznaczać, iż nie został on sfinansowany ze środków komitetu wyborczego.

2.5 Inne spostrzeżenia

Kampania wyborcza ulega zakończeniu na 24 godziny przed dniem wyborów. W okresie od zakończenia kampanii, aż do zakończenia głosowania Ordynacja wyborcza zabrania prowadzenia agitacji na rzecz kandydatów. Tymczasem w dniu 11 listopada na stronie internetowej Urzędu Miasta oraz stronie www.foto.podhale.pl nadal **wyświetlano banery** reklamujące Andrzeja Rajskiego oraz Marka Fryźlewicza. Ze względu na brak jednoznacznej opinii jak należy traktować reklamę w internecie wysłano zapytanie do PKW. Z otrzymanej odpowiedzi wynika, że baner wykupiony przed ciszą wyborczą, może "wisieć" również w trakcie ciszy. Nie jest również zabronione pozostawienie na czas ciszy wyborczej strony [www.komitetuwyborczego](http://www.komitetuwyborczego.pl) z informacjami o kandydatach czy zachętami do głosowania. W związku z powyższym emisja reklam wyborczych w internecie w trakcie ciszy **nie jest zabroniona**, jednak w ocenie monitorujących powinna być niedozwolona. Taką samą opinię wyraził przedstawiciel jednego z lokalnych komitetów.

W toku monitoringu nie zaobserwowano przypadków łamania przepisów ordynacji dotyczących miejsc wyłączonych z prowadzenia kampanii wyborczej, zakazu organizowania zbiórek publicznych, loterii i konkursów, w których wygranymi byłyby nagrody o wysokiej wartości oraz podawania nieodpłatnie napojów alkoholowych.

Kampania na terenie Nowego Targu była powszechnie uznawana za mało intensywną zwłaszcza w porównaniu z niektórymi sąsiednimi gminami. Jeden z kandydatów prawie nie prowadził kampanii. Niewiele osób potrafiło wymienić nazwiska wszystkich kandydatów ubiegających się o stanowisko burmistrza. Powszechnie były opinie, iż jest zbyt mało informacji na temat kandydatów. Podstawową formą

reklamy były billboardy oraz plakaty. Plakaty kandydatów na burmistrza rozwieszono głównie w oknach wystawowych, co zabezpieczało je przed zrywaniem i zaklejaniem. Tak więc zjawisko tzw. wojny plakatowej i związane z tym koszty ograniczono do minimum. Na tablicach ogłoszeniowych plakaty kandydatów na burmistrza pojawiły się dopiero w ostatnich dniach kampanii. Oczywiście komitety nie przestrzegały zakazu zaklejania plakatów. W tym zakresie panował spory chaos- zaklejano zarówno plakaty konkurentów jak i własne.

Zagadnienie ew. przekroczenia limitu wydatków wyborczych a także wykorzystanie środków publicznych do celów kampanii będzie przedmiotem dalszych analiz, które zostaną przeprowadzone po opublikowaniu sprawozdań finansowych komitetów. Sprawozdania winny zawierać informacje na temat wszystkich dochodów komitetów (wysokość, źródła pochodzenie -imienny wykaz wpłat, wydruk z konta) oraz wydatków komitetów (oryginały faktur). Wyniki naszych obserwacji zostaną skonfrontowane ze sprawozdaniami.

3. Wnioski końcowe

Prowadzenie monitoringu nie było zadaniem łatwym, ale spotkaliśmy się ze zrozumieniem, i dużym zainteresowaniem. Pełnomocnicy dwóch komitetów wyborczych w czasie wizyty w sztabie udzielili nam wyczerpujących informacji o finansowaniu kampanii, a w miarę potrzeb mogliśmy liczyć na bieżące wyjaśnianie wątpliwości.

W wyniku wstępnej oceny zaobserwowanych nieprawidłowości, wydaje nam się konieczne uszczelnienie przepisów dotyczących:

- tego, czym jest, a czym nie jest kampania wyborcza – obecne zapisy jest bardzo łatwo ominąć (rozpoczynając wcześniej bądź wydając materiały o charakterze wyborczym, za środki inne niż pochodzące z Komitetu Wyborczego danego kandydata);
- uregulowanie kwestii łączenia roli kandydata na prezydenta, wójta czy burmistrza ze sprawowanym urzędem;
- zmiana w zakresie wykorzystywania limitów. Obecne rozwiązania są zdecydowanie niekorzystne dla komitetów lokalnych. Partie mogą gromadzić limity z różnych okręgów by przystąpić w niektórych do zmasowanej akcji wyborczej. Prawdopodobnie jest to jeden z powodów zgłaszania przez komitety partyjne kandydatów w okręgach, w których następnie nie jest prowadzona kampania;
- ograniczenie możliwości pozyskiwania środków po I turze wyłącznie na cele związane z kampanią prowadzoną w okręgach, w których wynik wyborów nie został rozstrzygnięty w pierwszej turze głosowania. Obecne rozwiązanie zabraniające pozyskiwania środków finansowych po dniu wyborów jest przepisem martwym dla wszystkich komitetów, których chociaż jeden kandydat przeszedł do drugiej tury. Takie komitety mogą zbierać fundusze również w okręgach, w których zwycięzca wyborów jest znany. Jest to kolejne rozwiązanie niekorzystne dla lokalnych komitetów;
- uregulowanie kwestii związanych z prowadzeniem kampanii w internecie;

- konieczne jest organizowanie profesjonalnych szkoleń dla osób zaangażowanych w prowadzenie kampanii.

Wiele z wskazanych wyżej naruszeń jest wynikiem nieprecyzyjnego prawa lub braku wystarczającej wiedzy. Wielokrotnie monitorujący otrzymywali ze sztabów wyborczych zapytania dot. różnych niejasności w stosowaniu przepisów. Wiele pytań związanych z wyborami zadawali mieszkańcy. Pojawiły się sugestie, iż tego typu akcja powinna być przeprowadzona również w innych miejscowościach.

Więcej informacji udziela:

Maria Mrugała
Koło Naukowe Politologów Akademii Pedagogicznej w Krakowie
tel. kom.: 668 380 349
e-mail: nt2006@wp.pl